

Quadern didàctic
del Conjunt Monumental
de Sant Sebastià de
la Guarda
Guia didàctica

PRESENTACIÓ

La descoberta i el coneixement dels diferents punts clau de l'itinerari que us proposem ens permeten realitzar un salt en el temps i traslladar-nos a la forma de vida dels nostres avantpassats.

Primerament, farem una passejada pel jaciment arqueològic d'època ibèrica de la muntanya de Sant Sebastià que ens dona a conèixer entre moltes altres coses, la importància de l'enclavament del poblat, el perquè de la situació geogràfica, els usos que els seus habitants feien dels recursos naturals, la utilització de les sitges (sistema d'emmagatzematge), la construcció de cases i també l'ús de l'escriptura.

Fent un pas endavant en el temps descobrirem la torre de guaita, que per la seva ubicació, realitzava la funció imprescindible de fer front als assetjaments amb què pirates i corsaris van castigar la costa catalana a partir del SEGLE XIV. Veurem i analitzarem la construcció posterior de la capella i l'hostatgeria, que ens ajudaran a entendre el pas del temps en el mateix indret.

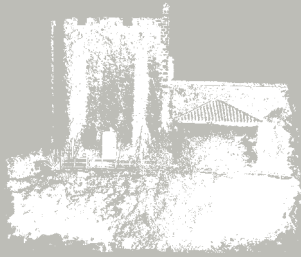

Finalment, amb la construcció del far a mitjans del SEGLE XIX, l'entorn evolucionarà fins al que coneixem en l'actualitat.

En definitiva, aquest itinerari garanteix un coneixement in situ de diferents moments històrics, i fa referència tant a la geografia com a l'escriptura, l'alimentació, l'art i la cultura; per ajudar-nos a entendre millor una part de la nostra història.

OBJECTIUS GENERALS

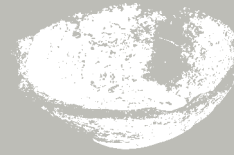
1

Conèixer les
característiques
pròpies de Sant
Sebastià de la Guarda
i el seu entorn

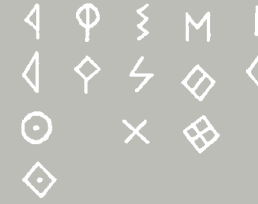
2

Orientar-se en l'espai
a partir de punts de
referència generals

3

Apropar l'arqueologia
a l'alumnat i saber
interpretar les restes
antigues, així com els
estris que utilitzaven en
la vida quotidiana

4

Entendre l'evolució
en l'escriptura

5

Donar a conèixer
l'evolució de
l'alimentació

6

Adquirir actituds
de respecte
i de conservació
de l'entorn natural,
històric i humà

7

Relacionar
la construcció d'un
poble, d'una ciutat
amb les necessitats de
l'espai geogràfic

8

Treballar de forma
amena i lúdica sobre
fets històrics ocorreguts
a casa nostra

Edu CACIÓ P rīm aria

OBJECTIUS EDUCACIÓ PRIMÀRIA

(Aquests objectius són genèrics i estan en funció del cicle que està desenvolupant l'alumnat)

1. Establir, a partir de fets o situacions històriques senzilles, aspectes de continuïtat i canvi
2. Identificar situacions de simultaneïtat entre dos o més fets o processos històrics
3. Utilitzar els punts cardinals per situar direccions o posicions
4. Realitzar plànols i completar mapes d'espais coneguts i mesurables
5. Imaginar distintes situacions del passat emprant diverses variables
6. Usar la documentació a l'abast de l'entorn per realitzar diferents experiències sobre el temps i la història
7. Observar un paisatge tenint en compte els seus components històrics i discriminar elements segons època

b

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

1

1. Vasets de ceràmica de fabricació local que possiblement havien servit per a algun acte ritual.

Foto: Jordi S. Carrera

2. Vista del conjunt monumental.

Foto: Globusvisió. Arxiu UdG

3. Restitució de l'espai tal com possiblement era a l'antiguitat.

Dibuix: Francesc Riart

2

3

COMPETÈNCIA COMUNICATIVA

Competència comunicativa lingüística i audiovisual

Aprendre a expressar i a interpretar diferents tipus de discursos adequats a la situació comunicativa i en diferents contextos socials i culturals implica el coneixement d'alguns aspectes de la diversitat lingüística i cultural, així com algunes de les estratègies necessàries per a interactuar d'una manera adequada en contextos plurals.

Competència artística i cultural

Apreciar el fet cultural en general, i el fet artístic en particular, porta implícit disposar d'aquells coneixements, procediments i actituds que permeten accedir a les seves diferents manifestacions, així com capacitats cognitives, perceptives i comunicatives, sensibilitat i sentit estètic per a poder comprendre-les, valorar-les, emocionar-s'hi i gaudir-ne.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES CENTRADES A CONVIURE I HABITAR EL MÓN

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Cal interpretar la realitat i aplicar conceptes i principis propis dels diferents camps del saber que donin sentit als fenòmens quotidians, l'adequada percepció de l'espai físic en el qual es desenvolupen les activitats humanes i la vida en general, tant a escala global com a escala local.

Competència social i ciutadana

Globalment suposa utilitzar el coneixement sobre l'evolució i organització de les societats i sobre els trets i valors del sistema democràtic. Afavoreix també la comprensió de la realitat històrica i social del món, la seva evolució, els seus assoliments i problemes.

M

METODOLOGIA

Es treballaran conceptes teòrics de forma més aviat lúdica, captant l'atenció de l'alumnat a partir d'exemples, llegendes i històries que els transportin per les diferents èpoques.

L'activitat s'inicia amb una visita a Sant Sebastià de la Guarda, situant a l'alumne geogràficament i després temporalment. El recorregut històric va des dels ibers fins a la ubicació del far, passant per la torre de guarda, amb les històries de pirates, l'ermita i l'hostatgeria.

Per introduir els nens de primària en el món dels ibers i dels pirates es desenvolupa una llegenda perquè centrin la seva atenció en aquests moments històrics importants de la comarca.

1

2

Es potenciarà la imaginació per tal de facilitar la interiorització dels aprenentatges de l'activitat.

3

1. Vista del jaciment, l'ermita i la torre.
Foto: Globusvisió. Arxiu UdG
2. Vista del far.
Foto: Globusvisió. Arxiu UdG
3. Recreació de les activitats quotidianes d'època ibèrica.
Dibuix: Francesc Riart
4. Taller de fang

4

La visita pot finalitzar amb un taller de fang, en el qual els nens elaboren un recipient ibèric.

La manipulació de diferents reproduccions d'estris de cuina del moment i la visió des de la torre de guaita del paisatge amb uns binocles ajudarà el nen a entendre la importància del lloc on estan ubicats tots els elements.

ÀREES DE CONEIXEMENT ESPECÍFIC TREBALLADES

1

Observació de l'entorn
per poder situar-se

2

Identificació de les
diferents etapes
històriques per
entendre
les diferents
construccions

3

Manipulació d'objectes
per entendre
els canvis referits a la
vida quotidiana
(estris de cuina,
aliments, brúixola)

4

Les diferents etapes de
la història a partir dels
elements arquitectònics
existents.

5

El coneixement
de l'existència
de pirates i corsaris
a les nostres costes,
i les mesures per
contrarestar les seves
accions

6

Aspectes de la vida
social i quotidiana dels
nostres avantpassats

7

L'arqueologia com a
font d'informació

8

Sensibilitat per l'entorn
i el paisatge que ens
envolta

9

Respecte per les restes
del passat

10

Actitud positiva per
entendre com vivia
l'home en èpoques
passades

**OBJECTIUS
EDUCACIÓ
SECUNDÀRIA
(ESO)**

- 1.** Descriure, interpretar i representar un espai geogràfic assenyalant les seves característiques
- 2.** Entendre i utilitzar dins d'un marc cronològic diferents categories temporals
- 3.** Entendre punts de vista, formes de vida
- 4.** Identificar i localitzar, tant en el temps com en l'espai, fets i processos històrics
- 5.** Observar el territori per conèixer l'acció geogràfica

B

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

COMPETÈNCIA COMUNICATIVA

1. Ceràmica ibèrica.
Foto: Jordi S. Carrera

Competència artística i cultural

Aquesta competència suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament diferents manifestacions culturals i artístiques, tradicionals o no, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi i considerar-les com a part del patrimoni dels pobles.

La competència artística i cultural és cabdal per al desenvolupament de la ciutadania, crítica i solidària, de la nova societat del SEGLE XXI.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES CENTRADES A CONVIURE I HABITAR EL MÓN

2. Paisatge de l'entorn de Sant Sebastià de la Guarda.
Foto: Globusvisió. Arxiu UdG

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

El coneixement i la interacció amb el món físic és una competència interdisciplinària en tant que implica habilitats per desenvolupar-se adequadament i exigeix l'aplicació de conceptes i principis bàsics que permeten l'anàlisi dels fenòmens des dels diferents camps del saber involucrats. També duu implícit ser conscient de la influència que té la presència de les persones en l'espai, el seu assentament, les modificacions que hi introdueixen i els paisatges resultants, així com la importància que tots els éssers humans es beneficiïn del desenvolupament i que aquest procuri la conservació dels recursos i la diversitat natural.

Competència social i ciutadana

Afavoreix també la comprensió de la realitat històrica i social del món, la seva evolució, els seus assoliments i problemes. Comporta recórrer a l'anàlisi multicausal i sistemàtic per jutjar els fets i problemes socials i històrics, i per reflexionar-hi de manera global i crítica.

m

METODOLOGIA

a	e	i	o	u	l	m̄	m	n	r	ř	s	ś	ba/pa	be/pe	bi/pi	bo/po
𐌀	𐌁	𐌂	𐌃	𐌄	𐌅	𐌆	𐌇	𐌈	𐌉	𐌊	𐌋	𐌌	𐌍	𐌎	𐌏	𐌐
𐌑	𐌒			𐌔	𐌕	𐌖	𐌗		𐌙	𐌚	𐌛		𐌝	𐌞	𐌟	𐌠
bu/pu	ga/ka	ge/ke	gi/ki	go/ko	gu/ku	da/ta	de/te	di/ti	do/to	du/tu						
𐌀	𐌁	𐌂	𐌃	𐌄	𐌅	𐌆	𐌇	𐌈	𐌉	𐌊						
	𐌁	𐌂	𐌃	𐌄	𐌅	𐌆	𐌇	𐌈	𐌉	𐌊						

1. Signari ibèric nord-occidental

PRIMER CICLE DE SECUNDÀRIA (1R I 2N)

A través d'una visita guiada i comentada els alumnes de primer i segon d'ESO s'aproparan al món dels ibers i dels pirates.

Reconeixeran com vivien i s'alimentaven els ibers, com emmagatzemaven els aliments, i la importància de la ubicació del poblat. L'objectiu és també orientar-se, per això amb l'ajut d'una brúixola podran descobrir on es troben els **4 punts cardinals** i observar amb els binocles la relació de la torre de guaita amb les altres torres que s'estenen a la plana de Palafrugell.

Descobrir que el poble iber també tenia una escriptura i poder-la utilitzar.

SEGON CICLE DE SECUNDÀRIA (3R I 4T)

L'objectiu, com a altres nivells, és donar a conèixer Sant Sebastià de la Guarda. En aquest cas, però, aprofundint àmpliament en temes d'història i geografia.

2. Sant Sebastià bastonejat. Pintura de Carles Grassot, 1770

La visita començarà al poblat iber i seguint un itinerari cronològic passarem a la torre de guaita, l'ermita, on destacarem les pintures de **C. Grassot** i **F. Tramulles**, després a l'hostatgeria, i acabarem amb la construcció del far.

Els objectius són, per una banda, que entenguin les restes del poblat iber, la seva ubicació, com vivien, com construïen, com s'alimentaven i l'escriptura que utilitzaven els seus habitants. Per altra banda, la importància de la torre de guaita per salvaguardar-se de les incursions pirates i la consegüent construcció de torres al llarg de la plana de Palafrugell. Destacar les pintures que es troben a l'ermita.

Un petit treball de recerca els ajudarà a fixar-se molt més en l'entorn.

ÀREES DE CONEIXEMENT ESPECÍFIC TREBALLADES

1

Ús de la cronologia i dels codis per mesurar temps històrics

2

Lectura i anàlisi del paisatge

3

Utilització i crítica de fonts, documents i altres testimonis històrics

4

Interpretació de la informació recollida

5

La perpetuació de l'espècie i l'evolució

6

Les diferents etapes de la història a partir dels elements arquitectònics existents

7

El coneixement de l'existència de pirates i corsaris a les nostres costes

8

Aspectes de la vida social i quotidiana dels nostres avantpassats

9

L'arqueologia com a font d'informació

10

Presència de consciència de la limitació dels recursos naturals

11

Sensibilitat per l'entorn i el paisatge que ens envolta

12

Respecte per les restes del passat

13

Actitud positiva per entendre com vivia l'home en èpoques passades

Edita

Amb el patrocini de

Col·laboració

Universitat de Girona
Institut de Recerca Històrica
Laboratori d'Arqueologia
i Prehistòria

